

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการเข้าสำรวจ (Survey Research) เพื่อมุ่งศึกษาความเห็นของภาวะผู้นำตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ จังหวัดฉะเชิงเทราโดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- ๓.๑ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรทั้งหมด

ประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้บริหารและครูสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๖ จำนวน ๓ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร, โรงเรียนดัดดรุณี, และโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์

๑. ผู้บริหารประกอบด้วย ผู้บริหาร,รองผู้บริหาร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๖ จังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน ๙ คน

๒. ครูสอนที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๖ จำนวน ๔๙๑ คน

ดังนั้นประชากรทั้งหมด ที่เป็นผู้บริหาร และครูที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น ๕๐๐ คน โดยจำแนกตามโรงเรียนได้ดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากร

อันดับ	ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	ประชากรทั้งหมด
๑	โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร	๓	๑๕๔	๑๕๗
๒	โรงเรียนดัดดรุณี	๓	๑๖๕	๑๖๘
๓	โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์	๓	๑๗๒	๑๗๕
รวม		๙	๔๙๑	๕๐๐

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูหรือผู้สอนในจำนวน ๓ โรงเรียน โดยผู้วิจัยได้กำหนดสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณ หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamana ใช้ค่าความ

เชื่อมั่น ๙๕% มีความคลาดเคลื่อน ๕%^๑ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๒๒ คน จากประชากร จำนวน ๕๐๐ คน โดยมีวิธีการคำนวณตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากร
 e = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{500}{1 + 500(0.05)^2}$$

$$n = 222$$

ตารางที่ ๓.๒ แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง

อันดับ	ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	กลุ่มตัวอย่าง
๑	โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร	๓	๖๗	๗๐
๒	โรงเรียนดัดดรุณี	๓	๗๑	๗๔
๓	โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์	๓	๗๕	๗๘
รวม		๙	๒๑๓	๒๒๒

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยตนเอง เป็น แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. ศึกษาภาวะผู้นำในการบริหาร
๒. ศึกษาหลักการและทฤษฎี จากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
๓. ศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนชั้นพื้นฐานระดับมัธยม
๔. ศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๕. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เสนอ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอ คณะกรรมการที่ปรึกษาอีกครั้ง ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงด้าน เนื้อหา (Content Validity)

^๑ ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๙,(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ปัสซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๑), หน้า ๔๕.

๒. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๔ ด้านคือ

- ๑) ด้านทาน คือ การให้ การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อแก่ผู้อื่น
- ๒) ด้านปิยวาจา คือ การพูดคุยด้วยคำสุภาพ
- ๓) ด้านอติจริยา คือการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์
- ๔) ด้านสมานัตตตา คือ การวางตนให้เหมาะสม

ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเพิ่มเติมได้อย่างอิสระ

๓. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน

ทั้งนี้เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)^๒ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ๐.๕ มีบางข้อที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ต่ำกว่า ๐.๕ จึงได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

๓) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานครได้แก่ โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา (คลองเตย) กับโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัยที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรทั้งหมดจำนวน ๓๐ คน เพื่อหาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronback)^๓ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๐๘

^๒ สุวริย์ ศิริโกการภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖), หน้า ๒๔๓-๒๔๔.

^๓ Cronback, Lee J, *Essentials of psychological testing*, 4 ed., (New York: Harper & Row, 1971), P.67.

๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบแนวทางการปฏิบัติของราชการ ดังนี้

๑. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำหนังสือถึงสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๖ จังหวัดฉะเชิงเทราเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

๒. ผู้วิจัยนำหนังสือพร้อมทั้งแบบสอบถามส่งถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมดเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

๓. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองในระหว่างภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ตั้งแต่เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมเป็นระยะเวลา ๕ เดือนแล้วนำมาวิเคราะห์

๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ มาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาหาคะแนน ตามแนวทางการประเมินความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า แบบลิเคิร์ต (Likert' Scales)

๕ คะแนน หมายถึง มากที่สุด

๔ คะแนน หมายถึง มาก

๓ คะแนน หมายถึง ปานกลาง

๒ คะแนน หมายถึง น้อย

๑ คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

๒. การแปลผลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนน แล้วแปลความหมายที่กำหนดดังนี้

๑) แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

๒) แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักสังคหัตถ์ ๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ จังหวัดฉะเชิงเทราโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เป็นรายข้อและรายด้าน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยหาค่าเฉลี่ยของช่วงระดับคะแนน (Class interval) ๕ ระดับ ดังนี้^๔

๔.๕๑ - ๕.๐๐ หมายถึง มากที่สุด

๓.๕๑ - ๔.๕๐ หมายถึง มาก

๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายถึง ปานกลาง

๑.๕๑ - ๒.๕๐ หมายถึง น้อย

^๔ ประกอบ กรรณสูตร,สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์,พิมพ์ครั้งที่ ๓ ,(กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.

๑.๐๐ – ๑.๕๐ หมายถึง น้อยที่สุด

๓) แผลผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักสังกัด ๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบค่าที (t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เครื่องมือทางคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

๑. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

$$\text{จำนวนประชากรของโรงเรียนต่าง ๆ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times ๑๐๐$$

๒. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ

๓. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบค่าที (t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)